

Gedeputeerde Staten

Provinciale Staten van de Provincie Zeeland

T.a.v. de voorzitter
 Postbus 6001
 4330 LA MIDDELBURG

onderwerp	kenmerk	behandeld door	verzonden
concept uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord (SLA)	20028610 		

Middelburg, 22 september 2020

Geachte voorzitter,

Op 13 januari 2020 is door gedeputeerde Van der Velde namens Provincie Zeeland, samen met de Rijksoverheid en een groot aantal provincies en gemeenten, het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend. Deze ondertekening sluit aan bij de Zeeuwse provinciale ambitie zoals verwoord in het Omgevingsplan 2018: *"Op langere termijn is de lucht zo gezond dat mensen hoogstens een verwaarloosbaar gezondheidsrisico lopen."*

De ondertekenaars van het SLA zijn overeengekomen om zich op basis van hun eigen taken en bevoegdheden, in te zetten voor uitvoering van maatregelen binnen de verschillende thema's en sectoren. In artikel 3.4 van het SLA is afgesproken *"Gemeenten en provincies werken specifieke maatregelen uit in decentrale uitvoeringsplannen en committeren zich daaraan"*. Vanuit de ondersteunende rol hierin heeft de Rijksoverheid een format ontwikkeld met als doel een snel overzicht te kunnen geven van de acties en mijlpalen van lokale plannen en maatregelen ten behoeve van monitoring, kennisdeling en communicatie. Het format is tevens een voorbereidende stap voor het doorrekenen van de gezondheidswinst, waarvoor monitoring het primaire doel is.

Het SLA en decentrale uitvoeringsplan zijn een invulling van de in het Omgevingsplan genoemde rol die Provincie Zeeland wil vervullen als ontwikkelaar en investeerder in het doordenken van de relatie tussen gezondheid en leefomgeving, het stimuleren van onderzoek en het verspreiden van kennis.

Status uitvoeringsplan.

Zoals eerder bij de ondertekening van het Schone Lucht Akkoord is vastgesteld, is het akkoord juridisch niet bindend. De akkoordtekst staat echter vast en is daarmee weinig flexibel voor invulling van het SLA door de deelnemers. Dit is mede reden voor het opstellen en gebruik van (decentrale) uitvoeringsplannen. De uitvoeringsplannen zijn flexibel en onderhevig aan veranderingen. Op vastgestelde momenten kunnen maatregelen worden geschrapt en toegevoegd en zullen op basis van monitoring maatregelen worden bijgesteld.

Het uitvoeringsplan mag dan minder vrijblijvend zijn in de zin van het tonen van commitment, maar die inzet en betrokkenheid bepalen de deelnemers zelf. De maatregelen uit het uitvoeringsplan komen tot stand in samenwerking met andere partijen zoals bijvoorbeeld NSP, gemeenten en de eigen opgaven van de Provincie.

Proces voorstel uitvoeringsplan.

Gedeputeerde Staten hechten waarde aan afstemming met Provinciale Staten met betrekking tot de uitvoeringsplannen in kader van het SLA. Overeenkomstig eerdere toezeggingen wil Gedeputeerde Staten aan de voorkant PS betrekken in dit proces. Afgelopen voorjaar/zomer zijn met vertegenwoordigers uit verschillende provinciale opgaven en taakvelden gesprekken gevoerd op basis waarvan een concept uitvoeringsplan is opgesteld. Gedeputeerde Staten wil dit concept graag

voorleggen aan uw Staten, alvorens later dit jaar het definitieve uitvoeringsplan vast te stellen en aan de Stuurgroep SLA toe te zenden.

Maatregelen en uitvoeringsplan.

Het format van het uitvoeringsplan is opgedeeld in een aantal thema's overeenkomstig, zoals deze in het SLA en de toelichting op het akkoord zijn opgenomen. De toelichting op het Schone Lucht Akkoord is als bijlage 1 toegevoegd aan deze brief.

Daarnaast is er ruimte voor eventuele overige maatregelen die niet direct binnen deze thema's passen, zoals bijvoorbeeld het varend ontgassen. Naar aanleiding van gesprekken die gevoerd zijn binnen de provinciale organisatie zijn bij de thema's een aantal maatregelen opgenomen die kansrijk zijn en bij kunnen dragen in het behalen van de doelstellingen van het SLA. Deze zijn opgenomen in het concept uitvoeringsplan. Het ingevulde format van het (concept) uitvoeringsplan is als bijlage 2 toegevoegd aan deze brief.

Hieronder volgt per thema een toelichting op de voorgestelde maatregelen:

Thema: Mobiliteit

Maatregel: Emissie-eisen opnemen bij inkoop of vergunningverlening van voertuigen of transportdiensten.

Toelichting: Onder het thema mobiliteit valt een hele set aan maatregelen die genomen kunnen worden om de emissies te reduceren en de gezondheidswinst te bevorderen. Veel van deze maatregelen hangen samen met maatregelen uit het Klimaatakkoord. Maatregelen waar in dit kader aan gedacht kan worden en waarop Provincie Zeeland ook al inzet pleegt is onder andere het nieuwe leasecontract voor het eigen wagenpark, welke middels een gezamenlijke aanbesteding met andere provincies wordt gedaan. Maar ook maatregelen als de agenda fiets, deelfietsensysteem, deelauto's, smart mobility, en de uitrol van laadinfra vallen hieronder. Een maatregel die veel bij kan dragen aan de gezondheidswinst is zero-emissie OV, de nieuwe busconcessies vanaf 2024. Verder valt het onderzoek naar zero-emissie logistiek en modal shift, waar met verschillende Zeeuwse partijen aan gewerkt wordt ook onder dit thema.

Thema: Mobiele werktuigen

Maatregel: Emissiereductie door inzet van schonere werktuigen.

Toelichting: Aansluiten bij systematiek CO₂-prestatieladder bij aanbesteding door Provincie Zeeland. Sinds 1 januari 2020 wordt gewerkt volgens de certificeringssystematiek van de CO₂ prestatieladder. De Provincie trekt samen met het Waterschap op en plaatsen de uitvraag bij aanvang in trede 3. Naast CO₂ reductie levert deze maatregel ook voordelen op ten aanzien van fijnstof en NO_x reductie. Onderzocht kan worden of een trede hoger op de ladder mogelijk is.

Thema: Industrie

Maatregel: Emissiereductie door landelijke afstemming te bereiken over het scherper vergunnen (onderkant BREF range emissies) bij het verlenen van nieuwe vergunningen en geactualiseerde vergunningen op basis van aangepaste BBT conclusies¹.

Vrijwillige maatregelen op basis van het convenant 'Ambitie 2030, 2.0' (Vitaal Sloe en Kanaalzone).

Toelichting: Binnen de pilot Industrie van het SLA wordt onder regie van het Rijk onderzoek gedaan naar de mogelijkheden wat betreft het strikter toepassen en aanscherpen van emissie eisen bij vergunningverlening. Dit gebeurt niet alleen in het kader van het SLA, maar tevens vanuit andere opgaven (klimaat, energie).

In 2016 is door Provincie Zeeland, PORTIZ, North Sea Port en ZMF het convenant 'Ambitie 2030, Duurzaamheid werkt!' ondertekend. Op bepaalde punten is de ambitie ingehaald door nieuw beleid en/of wet- en regelgeving zodat bijsturing noodzakelijk is. Soms zijn ontwikkelingen dusdanig versneld dat de lat hoger gelegd mag worden daarom willen de vier betrokken partners het convenant updaten en aanpassen aan de actualiteit middels 'Ambitie 2030 2.0.', waarbij de doelstellingen van het thema Industrie binnen het SLA één op één zijn overgenomen.

¹ *Ter nuancering:* dit betekent geen aantasting van alle bestaande vergunde situaties bij bedrijven.

Thema: Woningen en Houtstook

Maatregel: Deelnemende provincies en gemeenten geven actief via hun eigen kanalen aan als er sprake is van een stookalert.

Toelichting: Provincie Zeeland is op dit onderwerp geen bevoegd gezag, maar in het kader van de algemene maatregelen in het SLA wordt gevraagd aan deelnemers om actief te communiceren als er een stookalert is. Voorstel is om vanaf het stookseizoen 2020/2021 via (social) media kanalen en de provinciale website te communiceren als er een stookalert geldt voor Zeeland. Deze melding wordt, net als de melding voor het smogalarm in de zomer, afgekondigd door het RIVM en gecommuniceerd aan decentrale overheden. Verder inzet op dit dossier valt onder gemeentelijke verantwoordelijkheid en bevoegdheden.

Thema: Binnenvaart en Havens

Maatregel: Streven naar walstroomaansluitingen voor ligplaatsen voor binnenvaart en passagiersvervoer, onderzoek doen naar manieren om walstroomgebruik onder scheepseigenaren te stimuleren en plannen opstellen voor duurzame binnenhavens met een zero-emissie droge kant.

Toelichting: Eén van de thema's in het Schone Lucht Akkoord waar veel potentieel zit voor de Provincie Zeeland om gezondheidswinst te behalen is de scheepvaart. In dit kader is de Provincie Zeeland betrokken in de pilot 'Schone Havens' binnen het SLA.

Het voorzien van walstroomaansluitingen in Zeeland voor de binnenvaart (en zeescheepvaart) zorgt voor een substantiële reductie van emissies en in bepaalde gebieden voor minder geluidsoverlast en hindersituaties. Samen met North Sea Port, Rijkswaterstaat en gemeente Terneuzen wordt onder andere onderzoek gedaan naar het realiseren van walstroomvoorzieningen in de Kanaalzone. Maar ook intern binnen de Provincie vindt er overleg en afstemming plaats met collega's van mobiliteit, energietransitie, logistiek en havens en wordt de samenwerking gezocht met Economische Impuls Zeeland en Zeeland Connect.

Thema: Landbouw

Maatregel: Onderzoek naar mogelijkheden elektrificering tractoren en mobiele werktuigen (NRM).

Toelichting: Zeeland is een akkerbouwprovincie, waardoor niet ingezet wordt op reducering van stalemissies in kader van SLA. Wel liggen er kansen om in synergie met de klimaat- en stikstofopgave te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor opwekking en gebruik van duurzame energie. De algemene verwachting is een snelle verschuiving naar elektrisch vervoer in de breedste zin van het woord. Waar liggen de kansen en wat zijn de beperkingen waar de individuele agrariër tegen aanloopt en op welke wijze kunnen we daar in faciliteren. Voorstel is om in samenwerking met derde betrokkenen uit de sector hier onderzoek naar te doen.

Thema: Bewustzijn en betrokkenheid

Maatregel: Participatie en Citizen Science.

Toelichting: In november 2019 is Provincie Zeeland als opdrachtgever gestart met het project fijnstof met twee middelbare scholen. Met behulp van zelfgebouwde fijnstof sensoren hebben ze gedurende een aantal maanden fijnstof gemeten in hun eigen leefomgeving. Bij dit project was naast de Provincie Zeeland ook het RIVM en een medewerker van de DCMR betrokken. Het project werd afgerond met een presentatie in de Abdij en is in de media en bij het Ministerie van IenW goed opgepakt en wordt gezien als een voorbeeld project in kader van dit SLA thema. In oktober 2020 zal een landelijke campagne voor het meten van fijnstof met middelbare scholieren gestart worden n.a.v. het project wat in Zeeland gestart is, en ook in Zeeland zal dit project een vervolg krijgen.

Daarnaast wordt in navolging van de provincies Utrecht en Gelderland voorgesteld om ook in Zeeland te starten met een project snuffelfiets, waarbij door mobiele sensormetingen meetdata over de gehele provincie kan worden gegenereerd en de burgerbetrokkenheid kan worden verhoogd.

Thema: Overig

Maatregel: Varend Ontgassen

Toelichting: Voor Provincie Zeeland is emissiereductie door een verbod op het varend ontgassen een belangrijk thema, ook binnen het SLA. De akkoord tekst is hier zelfs eind vorig jaar op aangepast. In de Taskforce varend ontgassen is veel voorbereidend werk verricht voor het invoeren van het verbod op varend ontgassen. In het kader van het Schone Lucht Akkoord wordt ingezet op efficiënte en effectieve vergunningverlening van ontgassinginstallaties. Zonder adequate ontgassings-infrastructuur kan het verbod niet goed werken.

Voor ontwikkeling, onderzoek en exploitatie van installaties wordt inmiddels door DG Environment van de Europese Commissie onderzoek gedaan hoe er vanuit de Europese Greendeal een bijdrage geleverd kan worden, waardoor geen aanvullende middelen noodzakelijk zijn.

Thema: Overig

Maatregel: Herzien inkoop- en aanbestedingseisen Provincie Zeeland.

Toelichting: Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om in het aanbesteding- of inkoopbeleid van de Provincie Zeeland, op basis van de SLA doelen, aanvullende voorwaarden/eisen op te nemen.

Middelen en uitvoeringsplan.

Aan de vaststelling van het uitvoeringsplan zitten geen financiële consequenties, omdat nog geen verplichtingen zijn aangegaan of hier direct uit voortvloeien.

Wanneer het uitvoeringsplan en daarin opgenomen maatregelen zijn vastgesteld en uitgewerkt, en daar extra kosten uit voortvloeien die niet door reguliere budgetten zijn afgedekt, zal via de daarvoor bestemde route een aanvraag voor middelen worden ingediend.

Specifieke uitkering (SPUK).

Voor cofinanciering van maatregelen die door de deelnemers aan het SLA worden uitgevoerd heeft de Rijksoverheid voor de periode 2020 t/m 2023 in totaal maximaal € 50 mln. gereserveerd. Besteding in de vorm van Specifieke Uitkering (SPUK) zal op basis van nog nader te maken afspraken worden uitgewerkt en geprioriteerd.

Uitgangspunt voor de toekenning van deze middelen is dat de betrokken provincies en gemeenten tevens een eigen bijdrage in middelen en/of uren leveren, de cofinanciering vanuit het Rijk bedraagt maximaal 50%. Daarnaast moet de maatregel zijn opgenomen in het decentrale uitvoeringsplan. Op dit moment worden in overleg met de deelnemers alle criteria vastgesteld.

Naast het voldoen aan de criteria kunnen aspecten zoals kosteneffectiviteit, opschaalbaarheid bij succes, verbinding met andere opgaven (klimaat, stikstof, energie etc.) eveneens van invloed zijn.

Het is aan te bevelen om bij de opname van maatregelen in het decentrale uitvoeringsplan alvast na te denken welke maatregelen kansrijk kunnen zijn, of in aanmerking kunnen komen, om een SPUK aanvraag voor in te dienen.

Recente ontwikkelingen.

Tot slot nog de vermelding van enkele recente ontwikkelingen binnen het SLA dossier.

- GS van de provincies Groningen en Friesland hebben afgelopen maanden besloten eveneens te tekenen voor het SLA, waarmee het aantal deelnemende provincies op 11 komt. Het Ministerie heeft op 18 juni een uitnodiging tot deelname aan het SLA gestuurd met aandacht voor de mogelijkheid om alsnog aan te sluiten. De teller voor het aantal deelnemende gemeenten staat op 59.
- Vanuit het VZG portefeuillehoudersoverleg Milieu is op 23 juni namens de Zeeuwse gemeenten een steunbetuiging aan GS gestuurd. Hierin spreken de gemeenten hun steun en waardering uit aan de provincie voor de ambities en doelstellingen die voortvloeien uit het SLA, en geven zij aan waar mogelijk graag te willen samenwerken. Deze steunbetuiging is als bijlage 3 aan deze brief toegevoegd.
- De Rijksoverheid heeft een website gelanceerd: www.schoneluchtakkoord.nl waar alle informatie en ontwikkelingen over het SLA worden vermeld.

Wij hopen u met deze brief op de juiste en gewenste wijze te betrekken in het proces van het decentrale uitvoeringsplan SLA van Provincie Zeeland en voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd over de meest recente ontwikkelingen binnen het Schone Lucht Akkoord.

Met vriendelijke groet,
gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen:

1. Toelichting op het Schone Lucht Akkoord.
2. Concept decentraal uitvoeringsplan SLA Provincie Zeeland.
3. Steunbetuiging Zeeuwse gemeenten inzake SLA .